

ПОВАРЕННИХ Олександр Сергійович (21. 01(03. 02). 1915, Петроград, нині Санкт-Петербург — 04. 03. 1986, Київ) — мінералог, кристалохімік. Доктор геолого-мінералогічних наук (1957), професор (1959), академік АН УРСР (1973). Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1975). Державна премія УРСР у галузі науки і техніки (1983), премія імені В. Вернадського АН УРСР (1972). Учасник 2-ї світової війни. Державні та бойові нагороди СРСР. Закінчив Середньоазіатський індустріальний інститут (Ташкент, 1940). Працював 1949—60 у Криворізькому гірничорудному інституті (Дніпропетровська обл.): від 1949 — завідувач кафедри мінералогії і кристалографії, від 1951 — проректор з наукової роботи; 1960—69 — завідувач відділу мінералогії і кристалохімії Інституту геологічних наук АН УРСР; 1969—86 — завідувач однойменного відділу Інституту геохімії і фізики мінералів АН УРСР (обидва — Київ). 1961—69 очолював Українське відділення Всесоюзного мінералогічного товариства. Розробляв теоретичні питання мінералогії та кристалохімії,

запропонував кристалохімічну теорію твердості й вивів рівняння твердості ізодесмічних сполук, що дає змогу обирати вихідні речовини для синтезу кристалів з попередньо заданими властивостями. Автор розділів у кн. «Aspects of theoretical mineralogy in the USSR» (New York, 1964).

Основні праці

Современные представления о минеральном виде // Тр. Криворож. горноруд. ин-та. 1961. № 10; Твердость минералов. К., 1963; Кристаллохимическая классификация минеральных видов. К., 1966; Периодическая система элементов и число минеральных видов // Минерал. сб. Львов. університета. 1969. № 23, вып. 1; Краткий справочник по геохимии. Москва, 1970 (співавтор); Современная кристаллохимическая классификация силикатов // Геологический журнал. 1977. Т. 37, вып. 5; О твердости и хрупкости пирита // Минералогический журнал. 1982. Т. 4, № 3 (співавтор); Минералогия: прошлое, настоящее, будущее. К., 1985 (співавтор); ЯМР высокого разрешения на ядрах Si 29 в слоистых формах кремнезема // Докл. АН СССР. 1986. Т. 287, № 2 (співавтор).

Рекомендована література

1. 60-річчя академіка АН УРСР О. С. Поваренних // Вісн. АН УРСР. 1975. № 3;
2. Александр Сергеевич Поваренных: Биобиблиография ученых Украинской ССР. К., 1977;
3. Оноприенко В. И., Оноприенко М. В. Александр Сергеевич Поваренных, 1915—1986. Москва, 2004;
4. Платонов О. М. та ін. Олександр Сергійович Поваренних (До 100-річчя від дня народж.) // Мінералогічний журнал. 2015. Т. 37, № 1.

О. М. Платонов, О. М. Пономаренко

Бібліографічний опис:

Поваренних Олександр Сергійович / О. М. Платонов, О. М. Пономаренко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-878300>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).